

Information till ILCO:s medlemmar med anledning av coronaviruset

**Observera att läget kan ändras väldigt snabbt.
Kontrollera www.folkhalsomyndigheten.se regelbundet.**

Det nya coronaviruset påverkar oss i stor utsträckning. De flesta människor, runt 80 procent, återhämtar sig från sjukdomen utan att behöva särskild behandling. Cirka 1 av 6 personer som får COVID-19 blir allvarligt sjuka och utvecklar andningssvårigheter. Äldre människor, och de med underliggande sjukdomar som högt blodtryck, hjärtproblem eller diabetes, är mer benägna att utveckla allvarlig sjukdom. Personer med feber, hosta och andningssvårigheter bör söka läkare.

Vanliga symtom på covid-19

- feber, 88 %
- torrhosta, 68 %
- stor trötthet, 38 %
- andningsbesvär, 19 %
- halsont, 14 %
- huvudvärk, 14 %
- frossbrytningar, 11 %
- muskel- och ledvärk
- snuva
- illamående

Källa: WHO

FRÅGOR & SVAR

Hur är det med tillgång till stomimaterial. Riskerar det att ta slut?

Produktionen av stomimaterial är i dagsläget inte påverkad av coronavirusutbrottet.

Vilka är riskgrupperna?

Enligt Folkhälsomyndigheten visar tillgängliga studier kopplade till utbrottet av covid-19 att hög ålder är den främsta riskfaktorn och är därmed en riskgrupp.

Personer med hög ålder i kombination med underliggande obehandlade sjukdomar, såsom högt blodtryck, hjärt-kärlsjukdom, lungsjukdom eller diabetes är också något överrepresenterade bland de svåra fallen och räknas som riskgrupper.

Om du eller ditt barn har sjukdom som generellt innebär ökad risk vid infektioner, till exempel nedsatt immunförsvar bör du rådgöra med din behandlande läkare om du har frågor kring din behandling eller vad du kan göra om för att minska risken kopplad till sjukdomen covid-19.

Enligt studier från Kina är det trots allt bara en mycket liten andel av identifierade riskgrupper som drabbas av svår infektion. Rapporter från Italien talar för att äldre personer över 85 är den mest utsatta gruppen.

Tillhör människor med stomi en riskgrupp?

Nej. En välfungerande stomi i sig, ger ingen högre risk.

Gör cancersjukdom att man tillhör en riskgrupp?

Både Ja och Nej! En pågående aktiv behandling av cancer kan utgöra en riskgrupp. Cancer gör inte i sig att man tillhör en riskgrupp. Dock kan man som cancerpatient i vissa lägen vara sjuk, nedgången och ha immunhämmande behandling vilket i sig kan göra en till riskindivid även om man i dagsläget inte tillhör riskgrupp specifikt som cancerpatient.

Gör inflammatorisk tarmsjukdom att man tillhör en riskgrupp?

Både Ja och Nej! En pågående aktiv behandling av inflammatorisk sjukdom kan utgöra en riskgrupp. I teorin skulle immunhämmande behandling, som vissa personer får mot inflammatorisk tarmsjukdom, kunna göra en mer känslig och står man på immunhämmande behandling bör man rådgöra med sin läkare.

För oss som har ileostomi och inte är medicinerade med biologiska läkemedel, är vi en riskgrupp?

Vissa typer av immunhämmande behandling kan göra en mer infektionskänslig och du bör rådfråga din gastroenterolog om vad som gäller för dig om du har någon immunhämmande behandling.

Vi med stomi utan biologiska läkemedel och pågående inflammation. Är vi i riskgrupp?

Nej, inte om du inte står på immunhämmande behandling. Om du gör det bör du rådfråga din gastroenterolog, då det sannolikt är olika risk vid olika typer av immunhämning.

Är helt utan tjocktarm, hur mycket immunförsvar har man och räknas man i riskgruppen?

Personer utan tjocktarm har inte någon känd ökad risk.

Vid korttarmssyndrom bör man kontakta sin behandlande läkare för rådgivning.

Vad ska jag göra för att skydda mig? Och för att bromsa smittspridningen.

- Följ i största möjliga utsträckning rekommendationer från svenska myndigheter.
- Stanna hemma om du känner dig sjuk.
- Jobba hemifrån om du kan.
- Äldre än 70 år? Träffa så få människor som möjligt och absolut inte sjuka barn.
- Tvätta händerna ofta, med tvål och vatten, och i minst 30 sekunder. Om tvål och vatten inte finns tillgängligt, kan man använda handsprit med minst 60 % alkohol.
- Försök sluta röka. Rökare löper 14 gånger ökad risk att försämrans om de smittas, enligt [en kinesisk studie](#).
- Hosta och nysa i armvecket.
- Undvik att röra ögon, nästa och mun.
- Undvik eller begränsa sociala kontakter – håll minst 1 m avstånd till andra människor.
- Påminn andra att också följa dessa ”regler”.
- Ring 113 13 för allmänna frågor om coronaviruset.
- Ring 1177 om du har symptom och behöver sjukvårdsrådgivning.

Mer information

1177.se

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/>

Prata med din kontaktsjuksköterska, stomiterapeut eller läkare för mer personliga frågor.

Källor till denna information

1177, Folkhälsomyndigheten, SOS Alarm, ILCO-magasinet's experter.

**Observera att läget kan ändras väldigt snabbt.
Kontrollera www.folkhalsomyndigheten.se regelbundet.**